

Громадянська освіта

Теми для самостійного опрацювання:

РОЗДІЛ 1. ОСОБИСТІСТЬ ТА ЇЇ ІДЕНТИЧНІСТЬ	
Тема 1. Що таке ідентичність?	Ідентичність. Види ідентичності. Громадянська ідентичність. Змінний характер ідентичності. Самовизначення. Ідентифікація. Особиста гідність. Совість.
Тема 2. Соціалізація особистості	Поняття соціалізації. Етапи соціалізації. Суб'єкти соціалізації. Соціалізація як ресурс формування громадянської ідентичності. Соціалізація в сім'ї. Соціалізація серед однолітків. Молодіжні субкультури. Партнерські стосунки в сім'ї. Трансформація моделей сім'ї.
Тема 3. Самореалізація людини	Самореалізація і розвиток. Індивідуальність особистості. Життєві цінності й пріоритети. Активна громадянська позиція. Мобільність і адаптивність людини. Креативність.
РОЗДІЛ 2. ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ	
Тема 1. Людська гідність і права людини	Поняття людської гідності. Людська гідність – основа природного права. Рівноправність. Охорона й захист людської гідності.
Тема 2. Еволюція прав людини	Природа прав людини. Основоположні права і свободи людини. Покоління прав людини. Класифікація прав людини. Борці за права людини. Майбутнє прав людини.
Тема 3. Людина і держава	Взаємовідносини «людина – держава». Верховенство права. Права і свободи людини та відповідальність держави за їх дотримання, гарантування та захист. Позитивні і негативні зобов'язання держави.
Тема 4. Права дитини	Поняття прав дитини. Конвенція ООН про права дитини. Захист прав дитини.
Тема 5. Механізми захисту прав людини і прав дитини	Порушення прав людини. Поняття механізмів захисту прав людини. Міжнародні та європейські стандарти захисту прав людини. Національні механізми захисту прав людини, їх класифікація. Правозахисні організації.
РОЗДІЛ 3. ЛЮДИНА В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ	
Тема 1. Соціокультурна багатоманітність.	Поняття суспільства. Соціальна структура суспільства. Соціальна згуртованість, солідарність і відповідальність. Соціальні цінності. Гендерна, етнічна, конфесійна різноманітність. Рівність.
Тема 2. Ефективна комунікація.	Роль спілкування в житті людини й суспільства. Вербальна й невербальна комунікація.
Тема 3. Стереотипи та упередження. Дискримінація. Конфлікти.	Поняття стереотипів і упереджень. Забобони. Шляхи подолання стереотипів. Поняття дискримінації. Основні форми та прояви дискримінації. Толерантність та інклюзія. Поняття конфлікту та його види. Стадії конфлікту. Способи подолання конфліктів. Переговори і медіація. Консенсус і компроміс.
РОЗДІЛ 4. ДЕМОКРАТИЧНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА ЙОГО ЦІННОСТІ	
Тема 1. Демократична держава	Виникнення і зміст демократії. Цінності демократії. Демократичні інститути. Конституція та її призначення. Законодавча, виконавча та судова влада в демократичних країнах. Принципи виборчого права. Етапи виборчого процесу. Роль політичних партій в розвитку демократії. Правовий статус політичних партій в Україні. Діяльність та вплив політичних партій на демократію. Громадські організації: правовий статус, діяльність та вплив на демократію.
Тема 2. Громадянське	Поняття громадянського суспільства. Функції громадянського суспільства. Роль громадян у становленні й функціонуванні громадянського

суспільство	суспільства. Громадянське суспільство та правова держава.
Тема 3. Громада	Поняття громади. Роль громади в житті людини, суспільства, держави. Реалізація та захист громадою своїх прав і законних інтересів. Вплив громадян на вирішення проблем громади.
Тема 4. Громадянська участь у житті суспільства	Роль громадянина у демократизації суспільства. Демократичний громадянин. Культура громадянськості. Активна громадянська позиція.
Тема 5. Школа – простір демократії	Шкільна громада. Взаємодія учнів, учителів, батьків, шкільної адміністрації в організації шкільного життя. Врядування та управління школою. Шкільне самоврядування (учнівське, вчительське, батьківське). Принципи та цінності учнівського самоврядування. Моделі учнівського самоврядування. Школа і місцева громада.
Тема 6. Дитячі й молодіжні громадські об'єднання	Свобода асоціацій. Дитячі й молодіжні об'єднання й рухи. Створення молодіжної громадської організації. Молодіжні соціальні проекти. Учнівське самоврядування он-лайн
РОЗДІЛ 5. СВІТ ІНФОРМАЦІЇ ТА МАС-МЕДІА	
Тема 1. Комунікація, інформація, медіа	Поняття мас-медіа(медіа). Роль інформації та медіа в сучасному світі. Мас-медіа, комунікація, аудиторія. медіатекст.. Різновиди медіа (книга, преса, фото, радіо, кіно, телебачення, Інтернет, мобільний зв'язок) та їхній розвиток. Реклама. Вплив мас-медіа на формування громадської думки та власної позиції людини.
Тема 2. Медіа і демократія. Свобода, етика і відповідальність	Свобода слова. Обмеження свободи слова. Баланс між свободою вираження поглядів та відповідальністю. Свобода мас-медіа – критерій демократичності суспільства. Що таке цензура. Замовні матеріали («джинса») та їхні ознаки. Суспільні медіа і їхня місія. Шкільні медіа.
Тема 3. Маніпулятивний вплив медіа.	Маніпуляції в медіапросторі. Як розпізнати фейкову інформацію, пропаганду. Роль медіа у провокуванні конфліктів та поширенні стереотипів. Що таке «мова ворожнечі», і як її розпізнати.
Тема 4. Критичне сприйняття та протидія маніпуляціям мас-медіа	Достовірність інформації в мас-медіа. Джерела інформації. Факт та судження. Авторство медіа тексту Стандарти подання інформації. Критичний аналіз медіатекстів.
Тема 5. Інтернет	Приватність та конфіденційність у віртуальному світі. Цифрова ідентичність. Соціальні мережі. Права людини в Інтернеті. Безпека та етика поведінки у мережі. Кіберзлочинність. Особливості захисту прав дітей та молоді в Інтернеті.
РОЗДІЛ 6. ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДЯН І ДЕРЖАВИ В ДОСЯГНЕННІ СУСПІЛЬНОГО ДОБРОБУТУ	
Тема 1. Соціальні цілі економіки	Економіка як сфера життя людей. Економічні потреби та блага. Процеси, що забезпечують задоволення потреб: виробництво, розподіл, обмін і споживання. Учасники (суб'єкти) економічних відносин.
Тема 2. Сталий розвиток	Обмеженість ресурсів. Необхідність раціонального та ефективного використання ресурсів. Вплив діяльності людини на довкілля. Сталий розвиток як спосіб збереження довкілля.
Тема 3. Ринкова економіка	Принципи ринкової економіки. Кругообіг в ринковій економіці. Попит і пропозиція, ринкова ціна, конкуренція. Функції держави в ринковій економіці. Державний бюджет, податки, напрямки видатків.
Тема 4. Економіка	Домашнє господарство як власник і споживач. Поняття про раціональне

домогосподарства	споживання. Права споживачів. Бюджет домогосподарств: види доходів, напрямки витрат, заощадження.
Тема 5. Підприємництво	Підприємницька діяльність. Мета і соціальна відповідальність підприємця. Правовий захист бізнесу.
Тема 6. Ринок праці	Учасники ринку праці: роботодавці і наймані працівники. Поняття професії, спеціальності, кваліфікації працівника. Заробітна плата як дохід найманого працівника.
Тема 7. Любіювання інтересів та корупція	Поняття лобізму. Сутність корупції та корупціогенних ризиків. Причини та наслідки корупції в економіці та політиці. Шляхи подолання корупції.
РОЗДІЛ 7. УКРАЇНА, ЄВРОПА, СВІТ	
Тема 1. Інтеграція та глобалізація	Поняття інтеграції та глобалізації. Вплив глобалізаційних процесів на економіку, культуру, довкілля, людину. Витоки та процес європейської інтеграції. Міграційні процеси. Види та форми сучасної міграції. Виклики сучасного світу
Тема 2. Міжнародні відносини та міжнародне право	Поняття міжнародних відносин. Особливості міжнародного права. Система безпеки. Міжнародне гуманітарне право. Урядові і неурядові міжнародні організації.
Тема 3. Україна – член європейського та світового співтовариства	Європейське і світове співробітництво. Участь України в ООН, ОБСЄ, Раді Європи, СОТ тощо. Європейський вибір України. Угода про асоціацію Україна – ЄС.